Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2019/1009, pokud jde o digitální označování hnojivých výrobků EU

(COM(2023) 98 final – 2023/0049 (COD))

(2023/C 293/16)

Zpravodaj: **John COMER**

Žádosti o vypracování stanoviska	Evropský parlament, 13. 3. 2023
	Rada, 6. 3. 2023
Právní základ	články 114 a 304 Smlouvy o fungování Evropské unie
Odpovědná sekce	Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí
Přijato v sekci	1. 6. 2023
Výsledek hlasování	38/0/2
(pro/proti/zdrželi se hlasování)	
Přijato na plenárním zasedání	14. 6. 2023
Plenární zasedání č.	579
Výsledek hlasování	
(pro/proti/zdrželi se hlasování)	209/0/4

1. **Závěry a doporučení**

Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) konstatuje, že

1.1. Zavedení dobrovolného digitálního označování hnojivých výrobků představuje velmi pozitivní vývoj, a hospodářské subjekty by měly být maximálně motivovány k přechodu na digitální označování.

1.2. Je třeba pečlivě monitorovat riziko digitální propasti. Digitalizace by mohla prohloubit zaostávání některých zranitelných skupin, a to navzdory ustanovení, že na požádání musí být poskytnuta alternativa. Bylo by vhodné stanovit časový rámec a blíže vyjasnit, jak by měla tato alternativa účinně fungovat.

1.3. Hospodářské subjekty, které zavedou digitální označování, by měly nad rámec návrhů Komise konkrétními kroky doporučit koncovým uživatelům, aby se seznámili s digitální etiketou a vybízet je k tomu.

1.4. Někteří koncoví uživatelé mají obavy z toho, že se internetové stránky s údaji o digitálním označování mohou pojit s přílišným sledováním. Je třeba poskytnout přiměřenou jistotu, že nedojde k nepotřebnému sledování.

1.5. EHSV tento návrh vítá, neboť se zaměřuje na zlepšení účinného používání hnojivých výrobků, snižuje náklady a podporuje digitalizaci zemědělského odvětví, což je vítané.

1.6. Na fyzické i na digitální etiketě by mělo být zvýrazněno doporučení, aby byl před použitím hnojivých výrobků proveden odběr vzorků půdy. Znamenalo by to přínos pro životní prostředí a finanční úspory.

1.7. V zájmu zajištění jasnější komunikace by měl být v návrhu upřesněn vzhled a formát fyzických etiket včetně minimální velikosti písma.

1.8. Doporučuje se, aby balení hnojivých výrobků o hmotnosti 1 000 kg nebo vyšší vyžadovala digitální etiketu pouze v případě, že se hospodářské subjekty rozhodnou používat digitální označování. Balení hnojivých výrobků do 1 000 kg by měla vždy vyžadovat fyzickou etiketu, a to i v případě, že se hospodářské subjekty rozhodnou používat etiketu digitální.

2. **Souvislosti**

2.1. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1009 ([1]) zavedlo mnohem rozsáhlejší požadavky na označování, než jsou požadavky v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 ([2]). Nové nařízení zohlednilo nové sociální požadavky a obavy, jakož i skutečnost, že tato nová pravidla otevřela trh EU pro inovativní a neznámé hnojivé výrobky, které vyžadují podrobnější instrukce pro konečné uživatele.

2.2. Etikety zahlcené informacemi jsou obtížně čitelné. V přílišném množství údajů se mohou ztratit základní informace, které spotřebitel potřebuje.

2.3. Hospodářským subjektům se tyto etikety obtížně spravují a nutnost časté aktualizace se pojí se zvýšenými náklady.

2.4. Navrhovaná změna nařízení (EU) 2019/1009 se řídí stejnými obecnými cíli jako stávající nařízení (EU) 2019/1009, jimiž je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví a životního prostředí a dobré fungování vnitřního trhu.

2.5. Komise identifikovala dva konkrétní problémy, které se tento návrh snaží řešit:

— zlepšení čitelnosti fyzických etiket a

— usnadnění správy etiket ze strany hospodářských subjektů.

2.6. Podle čl. 6 odst. 7 nařízení (EU) 2019/1009 musí být všechny požadavky na označování uvedené v příloze III uvedeny na fyzické etiketě.

2.7. Tento návrh zavádí dobrovolnou digitalizaci etiket pro hnojivé výrobky EU. Výrobci, dovozci nebo distributoři se mohou rozhodnout, zda pro hnojivé výrobky EU zavedou digitální etikety.

2.8. Hospodářské subjekty, které se rozhodnou pro digitální označování, mohou při dodávání hnojivých výrobků jiným hospodářským subjektům, které nejsou konečnými uživateli, uvádět všechny prvky označení požadované podle přílohy III pouze v digitální podobě. Hnojivé výrobky dodávané volně ložené nebo v baleních o hmotnosti vyšší než 1 000 kg mohou být rovněž dodávány pouze s digitální etiketou jakémukoli subjektu, včetně konečných uživatelů.

2.9. Hospodářské subjekty používající digitální etiketu budou muset při dodávání hnojivých výrobků v baleních o hmotnosti 1 000 kg nebo nižší konečným uživatelům kromě digitální etikety poskytovat i fyzické označení.

2.10. Fyzická etiketa musí obsahovat veškeré informace týkající se ochrany lidského zdraví a životního prostředí, jakož i nejdůležitější informace o agronomické účinnosti a obsahu výrobku, případně další informace potřebné po zakoupení výrobku, např. o bezpečném skladování a likvidaci.

2.11. Návrh stanoví obecná pravidla pro digitalizaci etiket, aniž by rozlišoval mezi profesionálními a neprofesionálními koncovými uživateli. Hospodářské subjekty budou muset zejména zajistit, aby digitální etiketa byla bezplatně a snadno dostupná v celé EU po dobu pěti let od okamžiku uvedení výrobku na trh. Fyzická etiketa musí obsahovat nosič dat (např. QR kód nebo adresu URL), tak aby byla digitální etiketa snadno dostupná bez potřeby zvláštní či jedinečné aplikace. Internetová stránka s digitální etiketou musí obsahovat informace požadované v příloze III odděleně od ostatních informací o obchodních nebo jiných zvláštních nabídkách. Internetová stránka s digitální etiketou se nesmí pojit s žádným nepotřebným sledováním.

2.12. Informace na digitálních etiketách musí být na požádání zpřístupněny také alternativními prostředky, aby se zohlednily potřeby zranitelných uživatelů, kteří nejsou s digitálními etiketami obeznámeni nebo nejsou ochotni je používat.

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1009 ze dne 5. června 2019, kterým se stanoví pravidla pro dodávání hnojivých výrobků EU na trh a kterým se mění nařízení (ES) č. 1069/2009 a (ES) č. 1107/2009 a zrušuje nařízení (ES) č. 2003/2003 (Úř. věst. L 170, 25.6.2019, s. 1).

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 ze dne 13. října 2003 o hnojivech (Úř. věst. L 304, 21.11.2003, s. 1).

2.13. Je-li digitální etiketa z nějakého důvodu dočasně nedostupná, musí být alternativa poskytnuta, aniž by bylo nutné o ni žádat.

2.14. Návrh zmocňuje Komisi dále upravit přílohu III tím, že rozhodne, které prvky označování by mohly být koncovým uživatelům poskytovány v digitální podobě v baleních o hmotnosti 1 000 kg nebo nižší, a to v závislosti na vývoji společnosti.

2.15. Komise uvádí, že návrh je v souladu s širší politikou EU v oblasti Zelené dohody pro Evropu, jejímž cílem je řešit dvojí výzvu, kterou představuje ekologická a digitální transformace.

2.16. Cílem návrhu je zlepšit účinné používání hnojivých výrobků, snížit náklady na označování a podpořit digitalizaci zemědělského odvětví a zároveň zajistit soulad s širší politikou EU, pokud jde o udržitelnou a inteligentní budoucnost.

3. **Obecné připomínky**

3.1. EHSV tento návrh na zavedení digitálního označování hnojivých výrobků vítá. Je součástí obecného trendu rozšiřování digitalizace informací o výrobcích a etiket výrobků.

3.2. Dodávky hnojivých výrobků, které splňují celounijní zdravotní, bezpečnostní a environmentální normy (označení CE), budou moci být doplněny informacemi na digitální etiketě.

3.3. Hlavním problémem je zahlcení etiket informacemi. Základní informace je často obtížné nalézt, proto koncoví uživatelé někdy etikety s nadměrným množstvím podrobných údajů ignorují. Příloha III tak, jak je v současné době prováděna, se jednoznačně snaží umístit na fyzické etikety příliš mnoho informací. Možnost digitálních etiket je významným krokem vpřed. Díky digitálnímu označování může fyzická etiketa obsahovat skutečně zásadní informace a odkaz na digitální etiketu.

3.4. Návrh zmocňuje Komisi dále upravit přílohu III tím, že rozhodne, které prvky označování mohou být poskytovány digitálně. Toto zmocnění Komisi umožňuje přesunout stávající prvky z fyzické etiketu na etiketu digitální.

3.5. Digitální etiketa musí obsahovat informace umožňující identifikovat a kontaktovat výrobce výrobku, označení CE a případný odpovídající odkaz na oznámený subjekt.

3.6. Návrh neobsahuje žádné ustanovení, které by upravovalo velikost a uspořádání fyzické etikety.

3.7. Účinnější využívání hnojivých výrobků je důležitým prvkem strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“, která stanoví cíl snížit ztráty živin o 50 % a používání hnojiv o 20 % do roku 2030. Komise uvádí, že tento návrh podporuje trend zvyšování účinnosti využívání hnojivých výrobků. Údaje týkající se testování půdy nejsou povinnou součástí fyzické etikety. Testování půdy by podpořilo účinnější používání hnojivých výrobků.

3.8. Pokud hospodářské subjekty zavedou digitální etiketu, mělo by být vydáno zvláštní důrazné doporučení pro koncového uživatele, aby se s digitální etiketou seznámil, a mohl tak mít z povinných informací o výrobku co největší prospěch.

3.9. Zavedení digitálního označování je pro hospodářské subjekty dobrovolné. V zájmu podpory rozsáhlejšího využívání digitálního označování by však měla být prioritou snaha motivovat hospodářské subjekty k přechodu na tento způsob označování.

3.10. Potřeba zvýšit účinnost využívání hnojivých výrobků je zdůrazněna ve sdělení EU o hnojivech z roku 2022 ([3]). Používání digitálních nástrojů je v tomto procesu klíčovým faktorem.

3.11. Používání digitálního označování by mělo umožnit lepší informování o vlastnostech a co nejúčinnějším používání hnojiv, což bude přínosné pro životní prostředí a přinese úspory konečným uživatelům.

3.12. EHSV vítá, že jsou na úrovni EU zaváděny podmínky pro provádění digitálního označování, neboť to vytváří rovné podmínky a jako takové zlepšuje vnitřní trh a zároveň zajišťuje vysokou úroveň ochrany, jak požaduje nařízení (EU) 2019/1009. Jakékoli změny v digitálním označování lze kromě toho provádět pouze na úrovni EU.

([3]) Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zajištění dostupnosti a cenové dostupnosti hnojiv ve světě (COM(2022) 590 final) (Úř. věst. C 184, 25.5.2023, s. 109).

3.13. Návrh stanoví, že balení o hmotnosti vyšší než 1 000 kg by měla být považována za volně ložené dodávky. Bylo by vhodnější, kdyby byla balení o hmotnosti 1 000 kg považována za volně ložené dodávky a balení o hmotnosti nižší než 1 000 kg vyžadovala vedle digitální etikety i etiketu fyzickou.

3.14. Je třeba lépe objasnit riziko digitální propasti pro zranitelné uživatele. V návrhu Komise se uvádí, že na požádání musí být poskytnuta alternativa digitální etikety. Neuvádí se v něm však žádná lhůta, jak rychle by měla být tato alternativa zranitelným koncovým uživatelům poskytnuta.

3.15. EHSV považuje za nutné zajistit, aby se internetové stránky s digitální etiketou nepojily s žádným nepotřebným sledováním.

V Bruselu dne 14. června 2023.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Oliver RÖPKE